

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Сакральне мистецтво української діаспори»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5
від «15» січня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Сакральне мистецтво української діаспори
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+38 0500500951
Е-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компоненту	
<p>У навчальному курсі розглядаються питання становлення та розвитку сакрального мистецтва української діаспори. Дається аналіз художніх особливостей творів літургійного, обрядового, ужиткового та монументально-декоративного характеру, що утворюють цілісний об'ємно-просторовий інтер'єр як храмів, так і житлових та громадських споруд. Висвітлюється діяльність мистців української діаспори, більшість з яких раніше не була відомою на Батьківщині. Багато фактів з їх творчості та й самі твори вперше вводяться в мистецтвознавчий обіг. Розкривається також роль та значення творчого доробку мистців України і діаспори в розвитку національного й світового мистецтва.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою курсу є ознайомлення з відомими мистцями української діаспори в царині сакрального мистецтва. Вивчення особливостей сакральних творів та їх взаємозв'язок з українськими мистецькими традиціями. Вивчення особливостей сакрального мистецтва української діаспори та знайомство з традиціями цього мистецтва.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння теоретичних основ курсу «Сакральне мистецтво української діаспори»; - забезпечення розуміння основних процесів і закономірностей виникнення і розвитку сакрального мистецтва української діаспори; <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - характерні особливості стилів, напрямів та течії у розвитку сакрального мистецтва української діаспори. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та давати оцінку творам сакрального мистецьких української діаспори розкривати явищ у галузі сучасного українського сакрального мистецтва; - усвідомлювати цінність сакрального мистецтва української діаспори. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої і освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності.</p> <p>ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.</p> <p>ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.</p>	

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Семінарські заняття	10
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	014 «Середня освіта»	4	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. . Вступ. Сутність сакрального мистецтва української діаспори.	2		5
Тема 2. Сакральне мистецтво української діаспори – основа подальшого розвитку сучасного сакрального мистецтва.	2		5
Тема 3. Історичний огляд сакрального мистецтва	2		5
Тема 4. Мистецтво української діаспори види та жанри.	2		5
Тема 5 Структура та різновиди сакрального мистецтва української діаспори.	2		5
Тема 6. Традиції в сакральному мистецтві української діаспори.	2	2	10
Тема 7. Мистецькі школи та об'єднання в українській діаспорі.	2	2	10
Тема 8. Сучасні мистецькі тенденції в українській діаспорі	2	2	10
Тема 9. Новітні форми та технології в сакральному мистецтві української діаспори.	4	4	15

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Семінарські заняття – 30 балів, Контрольна робота – 25 балів;
---	---

	Тестові завдання – 20 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 25 балів.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 25 балів; Тестові завдання – 20 балів; Самостійна робота – 25 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 45 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Галишич Р. Українська церковна архітектура і монументально-декоративне мистецтво зарубіжжя. Львів: СПОЛОМ, 2002. 336 с.
2. Голубець М. Мистецтво. Історія української культури / За ред. І. Крип'якевича. Київ: Либідь, 1994. С. 426-592.
3. Гординський С. Українська ікона XII-XVIII ст. Філадельфія: Вид-во «Провидіння», США, 1973. С.10.
4. Гординський С. Михайло Осінчук. *Сучасність*. Ньюарк. 1991. Ч. 2 (358).
5. Гординський С. Сакральне мистецтво української діаспори. *Українське сакральне мистецтво: традиції, сучасність, перспективи*. Львів.: Свічадо, 1994. С.46-54.
6. Дем'янчук А. Декоративне різьблення в оздобленні храму східного обряду // *Українське сакральне мистецтво: традиції, сучасність, перспективи: матеріали міжнар. конф.* Львів:

Свічадо, 1994. С.55-60.

7. Ікони Михайла Мороза. *Пам'ятки України*.1992. №2-3. С.36.
8. Іконостас собору святої Софії в Римі. Рим, 1979. 48 с.:іл.
9. Лешко Я. Яків Гніздовський: маляр, графік. *Артанія*. Культурологічний часопис. Книга 18. Київ, 2010. №1. С.130-137.
10. Мегик П. Творчість українських мистців поза Україною. Філадельфія, 1982. 112 с.
11. Мистецтво української діаспори. Повернуті імена / За ред. О.Федорука. Київ: Тріумф, 1998. 382 с.
12. Музичка І. Вступне слово до другого видання // Ікони Христини Дохват. Альбом. Львів, Жовква, 1995.
13. Мушинка М. Українська мистецька школа професора Івана Кулиця у Празі (1932-1952). *Вісник Львівської академії мистецтв*. Спецвипуск. Львів, 1999.С. 104-113.
14. Попович В. Українські мистці у Західній Європі після 1945 року. Мистецтво української діаспори. Повернуті імена / За ред. О.Федорука. Київ: Тріумф, 1998. С. 93-128.
15. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість. Київ: Вид-во імені Олени Теліги, 2000. 224 с.
16. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський в Болехові. *Галичина*. 1997. №1. С. 151-158.
17. Степовик Д. Українська іконологія й іконографія. Івано-Франківськ: Нова зоря, 2003. 312 с.
18. Степовик Д. Сучасна українська ікона: з іконотворчості Христини Дохват. Київ: Мистецтво, 2005. 304 с.: іл.
19. Тимків Б. Архітектура та сакральне мистецтво у творчості українських мистців західної діаспори. *Етнос і культура*. Часопис Прикарпатського ун-ту ім. В. Стефаника: збірник наук.-теорет. статей / гол. ред. В. І. Кононенко. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2006. №2-3. С.153-158.
20. Тимків Б. Творча манера Дмитра Сивака. *Галичина*. Всеукр. Науковий і культурно-просвітницький краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2006-2007. № \12-13. С.330-333, іл.
21. Тимків Б., Тимків Р. Творча діяльність мистців із Галичини в Західній Європі у післявоєнний період. *Галичина*. Всеукр. науковий і культурно-просвітницький краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2006-2007. № 12-13. С.322-330, іл.
22. Тимків Б. Мистецтво України та діаспори: дерево різьба сакральна й ужиткова. 2-ге вид., переробл. і доповнене. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. 316 с., 584 іл.
23. Федорук О. Микола Бутович: Життя і творчість. Київ; Нью-Йорк: Вид-во М.П.Коця, 2002, 2002. 431 с.
24. Юліян Буцманюк. Стінопис жовківської церкви Христа-Чоловіколюбця. Альбом / автори текстів: І. Гах, О. Сидор. Львів, 2006. 152 с. + 12 вст.
25. Яків Гніздовський. Графіка 1944-1985: Буклет. Київ, 1990.
26. Янів В. Нарис української культури. Нью-Йорк: Вид-во НТШ, 1985. 121 с.
27. Янів В. Між розпачем і надією. Мюнхен, 1992.

Викладач: Тимків Богдан Михайлович,

професор, завідувач кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну